

מראי מקומות- זבחים מ"ג

קטורת וכו' אין להם פיגול משום דלא שייך, ע"ש. והוסיף הגרי"ז דבלא"ה אין שייך לומר דמתני' ר"ש, שהרי ש"י ר"ש לקמן (מה:) הוא דכל דברים שאינם נאכלים אין שייך בהו טומאה, וא"כ ה"ה פיגול, וא"כ בלא"ה פטור על הקטורת משום זה.

(ג) וחכמים אומרים אף הבאים עם הבהמה- פרש"י, דכיון דיכול להקריב נסכים למחר, נמצא שאין הזבח מתירן ליקרב, אלא הן מתירין את עצמן. ע' בחי' הגרי"ז ש"כ לחקור אם הביאור בשי' רבנן הוא דנסכים אינם בכלל גופא דקרבן כלל, ואף הבאים עם הזבח דינם כנסכים הבאים בפני עצמן. או דלמא, אף רבנן ס"ל דנסכים מכלל גופא דזבח הם, והוקבעו עם הזבח, אלא דס"ל דאין זריקת דמן מתירן להיקרב, וע"כ הו' דברים שאין להם מתירים. ונפק"מ בזה אם יהיו פסולים, דאם הוקבעו עם הקרבן, רק דלא הו' דברים שאין להם מתירים, נהי דלא חל עליהו פיגול, אבל פסול מיהא הו' [ולכאור' זה תלוי בראשונים שהבאנו לעיל], אבל אם לא הוקבעו כלל עם הקרבן, א"כ יהיו כשרים לגמרי. וע"ש שרוצה להוכיח דבאמת ס"ל דמגוף הקרבן הוא, רק דנחשב דאין להם מתירין.

(ד) לוג שמן של מצורע- פרש"י, שיריו נאכלין. ע' בקרן אורה שהביא מה שהק' התוס' יו"ט על רש"י, דלמה ה' צריך לפרש כן עכשיו. ופי' הקר"א דהי' ק' לרש"י, איזה פיגול שייך בלוג שמן של מצורע, הרי לית בי' לא אכילת אדם ולא אכילת מזבח, ולזה פי' דשיריו נאכלין, ולזה שייך פיגול.

(ה) לוג שמן של מצורע, ר"ש אומר אין חייבין עליו משום פיגול- פרש"י דר"ש ס"ל דאף דהלוג של מצורע תלוי באשמו, מ"מ אינו נתפגל כיון שיכול להביאו ביום אחר, ולדבריו הו' ממש כמו נסכים דלעיל. אולם כ' הרש"ש בשם התו"ח דחכמים דלעיל דס"ל דבנכסים אין כאן פיגול, מ"מ בלוג שמן של מצורע מודו דנתפגל במחשבת בשעת מתן שבע ומתן בהונות (ע"ש מה

(א) ואלו דברים שאין חייבין עליהם משום פיגול- ויש לעי', האם דברים אלו פסולין כלל מחשבת פיגול, רק דאין חייבין כרת, או דלמא אין מחשבת פיגול חל עליהם אף לפוסלים. ע' בתוס' לעיל (כג: ד"ה הא) דכ' נראה נמי דליכא פסול בדברים אלו. אולם ע' בתוס' לקמן (קד: ד"ה לא) דכ' דרק איסור כרת ליכא, אולם פסול איכא. וכן לכאור' משמע מדברי רש"י כאן, דכ' דאין חייבין עליהן כרת באכילתן, אבל משמע דאינם כשרים לאכול לכתחלה. וע' בקרן אורה דכ' לחלק בהמשנה גופא, דיש שכשרים לגמרי, ויש שפסולים ואינם חייבים כרת. דהיינו, המתירים עצמן, דעל ידם יכול לפגל הניתרים, המתירים עצמם אינם חייב כרת על אכילתם, ואע"ג דהבשר והאימורים יש להם דין פיגול, מ"מ המתירים עצמן ליכא בהו לאו וכרת דפיגול, אלא רק לאו דפסולי המוקדשין. אבל אלו שאין להם מתיר כלל, כמו קטורת, ומנחת כהנים, נראה דכשרים לגמרי, דכיון דלית בהו דין פיגול בכלל, א"כ למה יפסלו. וע"ע שם שהביא שהמשנה למלך עושה מח' בזה בין תוס' והרמב"ם, דהרמב"ם ס"ל דפסולים ותוס' ס"ל דכשרים, וע"ש מה

שתמה עליו [נע' בתוס' בכ"ג, וכו' שם דמנחת כהנים וכו'] וקומץ כשרים, ולכאור' לפי הקר"א הקומץ צריך להיות פסול, כיון דהמנחה פסולה. ואולי מיירי כשחושב לגבי הקומץ עצמו, ולא כשחושב לגבי אכילת השירים, וא"כ כיון שלא חשב על הניתר, א"כ בזה לא שייך פיגול בכלל, וע' לקמן, וצ"ע בזה.]

(ב) והקטורת- הק' הקרן אורה, מה שייך פיגול בקטורת, ומנחת נסכים, וכו', הרי לא שייך פיגול אלא בד' עבודות, ובכל הני ליכא הד' עבודות, דהא כולן כליל, וא"כ לא שייך לחשוב בשעת הקטרתן על אכילת אדם, שהרי אין שום אכילת אדם. ואם בהולכה, הרי עדיין צ"ע לר"ש דס"ל דכיון דהולכה הו' עבודה דיכול לבטלה, א"כ לא הו' עבודה דשייך לפיגול. ואפי' אם אמרי' דגם לר"ש א"ש בקטורת משום דהולכת פנים הו' הולכה אף לדידי', אבל עדיין ק' מנחת כהנים, דנעשה על מזבח החיצון, ולמה לי למעוטי משום דהו' דבר שאין לו מתירין, והוכיח מכאן דע"כ מתני' דלא כר"ש [ובקר"א משמע דס"ל דהא דאמרי' משום דאין לו מתירין קאי רק על קומץ וכו', אבל אה"נ,

דבפיגול ונותר, אף דפקע פיגולו, אבל מ"מ הקטרה כשרה ודאי לא הוי ופסול. אבל בטמא, לכאור' אם אמרי' דפקע איסור מהן, א"כ לכאור' צ"ל דפקע טומאה מהן, דאין שייך זה בלא זה, וא"כ ממילא טהורים, ולכאור' א"כ אין כאן איסור כלל. וא"כ, לכאור' הוי הקטרה מעליא ומתיר השירים. אבל הדין אינו כן, דהא מבואר במנחות (כב.) דקומץ טמא שהקטירו הציץ מרצה, ומשום דדוקא משום ריצוי ציץ הוי הקטרה מעליא, ובלא ריצוי ציץ לא הוי הקטרה, ולמה. וע"ש שביאר דבאמת לענין אם ירדו יעלו אין צריך הפקעת טומאתו, דבזה אמרי' דיש בה ריצוי ציץ, רק לענין היתר אכילה בענין הא דהפקעת טומאתו משום דמשל בהן האור [ומשמע דס"ל דמיישב קו' עי"ז, אבל לכאור' אינו מיושב, דסכ"ס למה צריך ריצוי ציץ, נהי דבלא הא דפקע אכילתו היינו אמרי' אם ירדו יעלו משום ריצוי ציץ, אבל השתא דפקע טומאתו לגמרי, ל"ל ריצוי ציץ כלל, וצ"ע].

(י) **אמר ר' זירא, שמשלה בהן האור- הק' בחי' הגרי"ז**, מה שייך כאן לומר שמשלה בהן האור, הרי טומאה שבהן להיכן הלכה [וצ"ע, דהא בחי' הגרי"ז שהבאנו לעיל אמר דממילא הוי טהור, וצ"ע]. וצידד דאולי מירי בדבר שנטמא רק משום חיבת הקודש, כגון עצים ולבונה, וכו', דבזה אין להם החפצא דטומאה, אלא יש להם הפסול טומאה לענין קדשים, ומש"ה שפיר מהני בהן משילת האור להפקיע פסול זה [ולכאור' חי' גדול הוא בגדר חיבת הקודש, ואכמ"ל, וצ"ע].

שהק' הרש"ש אהא דמתן בהונות). והוסיף דר"ש דס"ל דלית בי' פיגול כלל אזיל לשיטתו לקמן דכל שאינו על מזבח החיצון אין בו משום פיגול.

(ו) **מאי קמ"ל, אי דאין חייבין עליו משום פיגול, תנינא, אלו דברים שאין חייבין עליהם משום פיגול-** הק' בחי' הגרי"ז, מאי קושיא, הא שפיר אי' נפק"מ, דאי ממתני', ה"א דאה"נ דאינו לוקה משום פיגול, אבל מ"מ חייב משום פסולי המוקדשין, קמ"ל מימרא דעולא דכל פיגולו פקע לגמרי, ואף אינו פסול כלל, והניח בצ"ע.

(ז) **אבל משלה בהן האור יעלו, וכו'-** ולמסקנת הגמ' יצא, דעולא ס"ל דאם משלה בהן האור וירדו, יעלו אף לכתחלה, וביאר בחי' הגרי"ז דמשמע למסקנא דהדין דפקע לפיגולו והדין דמשלה בהן האור דיעלו, דין א' הם. וע"ש שהביא מהגר"ח להק' דלכאור' ק' לומר דהדין משלה בהן האור מהני משום דפקע פיגולו, דלכאור' מבואר מכמה מקומות שהוא מדין שנעשה כלחמו של מזבח. ולכן ביאר (באריכות, וקיצרתי) שיש ב' דינים, יש דין א' שהוא לחמו של מזבח, ומשום דין זה אמרי' דאם ירדו יעלו, ולזה סגי אף אם משלה האור במקצתו (כמבואר ברמב"ם, דלזה יועיל אם אם מושל האור במקצתו), אבל לא סגי בזה להפקיע שם פגולו, דלזה צריך דוקא שיהי' האור מושל בכולו, או ברובו ככולו, ועי"ז חל דין הקטרה בכולו, ודין הקטרה שחל בו מפקיע מידי פיגול.

(ח) **אבל משלה בהן האור, יעלו- הק' המקדש דוד (ו', ד"ה ובעיקר),** האיך יעלו, הא לכאור' מלבד הדין פיגול דאית בהו, הם גם דחויי, שהרי חל בהן דין פסול, וממילא דחויין הן מהקרבה, והא קי"ל דיש דחוי. ותי' דכמו דמה שמושל בהן האור מפקיעו מדין פיגול, גם מפקיע הדין דחוי שלהם. אלא שהוסיף, דנהי דמפקיע מהן הדין דחוי, אולם עדיין אין מצוה בהקטרתם, וע"ש שהביא מתוס' דמותר להעלותם, אבל אין מצוה.

(ט) **הפיגול והנותר והטמא שהעלן לגבי מזבח פקע איסור מהן- ע' בחי' הגרי"ז דביאר**